

Spis treści

Przedmowa.....	9
----------------	---

część PIERWSZA

Człowiek dorosły jako przedmiot i podmiot współczesnych przemian.....	u
--	----------

I. Rozwój dorosłych - Zbigniew Pietrasieński.....	13
1. Zmiana warunków rozwoju po okresie dorastania.....	13
2. Różnice między biologicznym i psychologicznym pojmowaniem rozwoju.....	14
3. Przejawy i rezerwy rozwoju dorosłych.....	18
4. Fazy życia i zadania rozwojowe dorosłych.....	21
5. Mądrość jako szczególne pole potencjalnego rozwoju dorosłych.....	32

II. Trendy rozwojowe w zachowaniu ludzi dorosłych - Olga Czerniawska	36
1. Istota człowieka współczesnego.....	37
2; Dojrzewanie do dorosłości.....	41
3. Dorosłość jako kategoria społeczna.....	44

III. Filozoficzna koncepcja człowieka współczesnego według

E. Fromma i K. Lorenza - Józef Jaroń.....	47
1. Fromm i Lorenz o naturze ludzkiej.....	48
2. Homo technicus i krytyka współczesnej cywilizacji w poglądach Fromma i Lorenza.....	51
3. Problem nowego społeczeństwa i nowego człowieka w koncepcji E. Fromma.....	54

IV. Globalne wyzwania współczesnej cywilizacji - Tadeusz Wujek.....	59
1. Problemy porozumienia międzynarodowego, współpracy i pokoju	60
2. Zachwianie równowagi ekologicznej.....	63
3. Eksplozja demograficzna.....	69

V. Człowiek dorosły w sytuacji zagrożenia tożsamości

- Waldemar Kamiński.....	76
1. Pojęcie tożsamości.....	76
2. Przyczyny zainteresowania problematyką tożsamości człowieka	78
3. Rodzaje tożsamości.....	79
4. Zachowanie ludzi dorosłych w warunkach zagrożenia tożsamości	85
5. Zadania edukacji dorosłych.....	87

VI. Polityka społeczna a edukacja dorosłych - Tadeusz Wujek	90
1. Kwestia społeczna j ako przedmiot zainteresowań polityki społecznej	90
2. Związki edukacji dorosłych z polityką społeczną	93
3. Modele polityki społecznej a edukacja dorosłych	95
VII. Edukacja dorosłych i andragogika wobec wyzwań współczesności	
- Tadeusz Lewowicki	99
1. Przemiany ustrojowe a teoria i praktyka edukacji dorosłych	100
2. Próby współczesnego odczytania podstawowego pojmowania edukacji dorosłych	102
3. Funkcje edukacji dorosłych-tradycyjne i nowe wyzwania	103
4. O niektórych powinnościach pedagogiki dorosłych	104

CZĘŚĆ DRUGA

Aktywność edukacyjna ludzi dorosłych w różnych kręgach społecznych 107

I. Człowiek dorosły w scenariuszu życia rodzinnego - Tadeusz Pilch	109
1. Świat zewnętrzny a rodzina	110
2. Rozwody i inne przejawy dysfunkcyjności rodziny	112
3. Sytuacja ekonomiczna polskich rodzin	116
4. Obszary zagrożeń życia rodzinnego	117
5. Perspektywy budowy nowoczesnego systemu pomocy rodzinie i urzeczywistnienia prorodzinnej polityki społecznej	119
II. Edukacja dorosłych a ich praca zawodowa i bezrobocie	
- Stanisław Kaczor	122
1. Współformowanie przez człowieka własnej drogi życiowej	122
2. Przemiany pracy i ich konsekwencje dla życia ludzi dorosłych	124
3. Kształcenie ustawiczne	128
4. Formy i metody edukacji zawodowej dorosłych	132
5. Edukacja dorosłych a bezrobocie	138
6. Rola oświaty dorosłych w przemianach własnościowych w gospodarce	146
III. Współżycie ludzi dorosłych w środowisku społecznym	
- Stanisław Kaczor	148
1. Tworzenie społeczeństwa obywatelskiego w ustroju demokratycznym	148
2. Obywatelstwo jako rodzaj aktywności społecznej	151
3. Wychowanie i samowychowanie polityczne oraz zadania edukacji dorosłych	153
4. Mass media i inne sposoby komunikacji między ludźmi	156
5. Nieprzystosowanie społeczne i upośledzenie socjalne oraz zadania edukacji dorosłych	159
IV. Aktywność kulturalna ludzi dorosłych i jej zagrożenia - Józef Kargul	161
1. Rola kultury w kształtowaniu tożsamości człowieka	161

2. Zróżnicowanie kulturalne społeczeństwa a wzory aktywności kulturalnej.....	166
3. Propagowanie modelu człowieka kulturalnego i edukacyjnego wzoru aktywności kulturalnej wyrazem modernistycznej wizji świata.....	170
4. Posmodernistyczne postrzeganie świata a aktywność kulturalną.....	174
5. Szansę i ograniczenia edukacji kulturalnej.....	179
6. Problematyka edukacji kulturalnej dorosłych.....	182

V. Aktywność krajoznawcza i turystyczna a edukacja dorosłych

- Kazimierz Denek, Lucjan Turoś.....	188
1. Istota krajoznawstwa i turystyki - Kazimierz Denek.....	188
2. Wartości kulturotwórcze i wychowawcze krajoznawstwa i turystyki - Kazimierz Denek.....	192
3. Krajoznawstwo i turystyka jako komponenty zaspokajania potrzeb dorosłych - Kazimierz Denek.....	195
4. Edukacja zdrowotna dorosłych poprzez aktywność krajoznawczo-turystyczną - Kazimierz Denek.....	198
5. Wpływ turystyki na intelektualny rozwój dorosłych-Lucjan Turoś.....	200
6. Wpływ doświadczenia turystycznego na moralny rozwój człowieka dorosłego - Lucjan Turoś.....	202
7. Wpływ doświadczenia turystycznego na rozwój i wychowanie społeczne dorosłych - Lucjan Turoś.....	206
8. Wpływ doświadczeń turystycznych na wychowanie estetyczne dorosłych - Lucjan Turoś.....	209

VI. Edukacja osób „Trzeciego Wieku” - Olga Czerniawska.....

1. Starzenie się i starość.....	213
2. Wychowanie do starości.....	220
3. Warunki zachowania aktywności do późnych lat życia.....	222
4. Życiowe problemy ludzi starszych.....	226
5. Zagadnienia opieki i kultury osób starszych.....	230
6. Uniwersytety Trzeciego Wieku.....	232

VII. Edukacja i integracja społeczno-zawodowa osób dorosłych niepełno-

sprawnych - Jerzy Stochmiałek.....	237
1. Wyrównywanie szans życiowych osób niepełnosprawnych.....	238
2. Edukacja zawodowa i zatrudnienie.....	240
3. Tendencje rozwojowe edukacji osób dorosłych niepełnosprawnych.....	243

CZEŚĆ TRZECIA

Cele, formy i przejawy edukacji w rozwiązywaniu problemów życiowych ludzi dorosłych.....

245

I. Cele, kierunki i funkcje edukacji dorosłych - Tadeusz Aleksander.....

1. Pojęcie i cechy edukacji dorosłych.....	247
2. Cele i treści edukacji dorosłych.....	250

3. Kierunki i potrzeby edukacji dorosłych.....	254
4. Stymulatory i bariery rozwoju edukacji dorosłych.....	261
5. Podstawowe funkcje edukacji dorosłych.....	263
II. Proces kształcenia człowieka dorosłego - Józef Skrzypczak	270
1. Kształcenie formalne i nieformalne.....	270
2. Proces kształcenia dorosłych i jego elementy.....	275
3. Modernizacja procesu kształcenia.....	300
III. Współczesne strategie kształcenia dorosłych - Józef Skrzypczak	308
1. Wokół pojęcia strategii kształcenia.....	308
2. Główne strategie edukacji dorosłych.....	310
IV. Pracownicy i działacze oświaty dorosłych - Mieczysław Marczuk	318
1. Kształtowanie się pojęcia i ewolucji kategorii nauczyciela ludzi doro- słych.....	318
2. Pracownicy oświaty dorosłych w Polsce Ludowej.....	323
3. Próba określenia stanu przydatności nauczycieli edukacji dorosłych w warunkach przemian ustrojowych.....	326
4. Nauczyciel dorosłych wobec współczesnych i przyszłych wyzwań.....	328
5. O nowe oblicze nauczyciela dorosłych.....	337
6. Problemy przygotowania i doskonalenia nauczycieli edukacji dorosłych ..	348

CZĘŚĆ CZWARTA

Andragogika jako nauka o edukacji dorosłych..... 355

I. Powstanie i rozwój refleksji andragogicznej - Tadeusz Wujek	357
1. Początki myśli naukowej nad całościowym wychowaniem człowieka . . .	357
2. Zarys rozwoju refleksji nad edukacją dorosłych.....	359
3. Polska myśl andragogiczna.....	366
II. Andragogika i jej związki interdyscyplinarne - Tadeusz Wujek	391
1. Powstanie i nazwa.....	391
2. Przedmiot i zadania andragogiki.....	393
3. Działy andragogiki.....	399
4. Współdziałanie andragogiki z innymi naukami.....	401
III. Andragogika i jej metodologiczne dylematy jako dyscypliny naukowej - Mieczysław Malewski.....	407
1. Płaszczyzna ontologiczna: orientacja przedmiotowa czy problemowa?	409
2. Płaszczyzna epistemologiczna: wiedza instrumentalna czy emancy- pacja?.....	414
3. Płaszczyzna metodyczna: badania ilościowe czy jakościowe?.....	421
4. Próba konkluzji.....	427
Indeks nazwisk.....	431